

דף קו.

עין משפט א.

חור"מ סימן שכב פעיף ב

ב. ג. התנה בעל הקרקע עם החוכר שיזרענה חטים וזרעה שעורים, או לא זרעה כלל או שזרעה ולא צמחה אע"פ שבא החגב או השדפון והיכה רוב העיר אינו מנכה לו מחכירתו ^ז. וחייב החוכר לחזור ולזרוע ^ח אפי' לא צמחה כל זמן שראוי לזריעה באותו מקום.

הגה: ודוקא בקבלנות ^ט שהתחייב לתת לו שליש או רביע או מה שהתנו, אבל בחכירות יכול לקנות לו פירות מן השוק ונותן לו חכירתו כפי שהתחייב לו.

עין משפט ב.ג.

חור"מ סימן שכב פעיף א

עיין לעיל דף קה: עין משפט ל

עין משפט ו.

חור"מ סימן שכב פעיף ב

עיין לעיל עין משפט א

ז. דהמשכיר יכול לומר, אילו לא שינית היה מקויים בי "ותגזר אומר ויקם לך" ואני לא ביקשתי מתחילת השנה שיצליחני השי"ת בשעורים אלא על החיטים ביקשתי. סמ"ע ס"ק ה'.
ובלא זרעה כלל, ג"כ מצי המשכיר לומר לו אילו זרעת היה מקויים בי "לא יבושו בעת רעה ובימי רעבון ישבעו". סמ"ע ס"ק ו'.
ח. דבאכלה חגב מנכה לו אפי' בפעם הראשונה אם היא מכת מדינה, וא"צ לחזור ולזרעה אם אינו רוצה החוכר, ודלא כרש"י שכתב דגם באכלה חגב הדין כן. סמ"ע ס"ק ז'.
ט. זה חוזר על מש"כ המחבר עד מתי חייב להטפל ולזרוע, דמשמע אף אם ירצה לקנות לו מן השוק יכול בעל השדה להכריחו לחרוש ולזרוע השדה שלו, וע"ז אמר דוקא בקיבלה בקבלנות, ומטעם שבעל השדה יכול לומר בתבואה של השדה שלי ניחא לי יותר, משא"כ בחוכר דמתחילה לא היתה דוקא דעתו על התבואה שלו שהרי גם אם לא יצמח כלל צריך לקנות לו מן השוק. סמ"ע ס"ק ח'.

דף קו:

עין משפט א.

ח"מ סימן שכב פ"ב

ע"י לעיל קו. עין משפט א

עין משפט ב.

אה"ע סימן ט פ"א

א. אשה שנישאת לשני אנשים זה אחר זה ומתו שניהם, לא תנשא לשלישי^י שכבר הוחזקה קטלנית^ב ואם נישאת לא תצא^ל, ואפי' רק נתקדשה לשלישי רשאי לכנוס. ואם הכיר בה השלישי יש לה כתובה, ובלא הכיר בה אין לה כתובה^מ. ולשני גם בלא הכיר בה יש לה כתובה. הגה: ב. אשה שנתגרשה ב' פעמים^נ אין לישא אותה ויש חולקים^ס דדוקא במתו בעליה.

עין משפט ג.

ח"מ סימן שכב פ"ב

ע"י לעיל דף קו. עין משפט א

עין משפט ד.ה.ו.ז.

ח"מ סימן שכב פ"א

א. החוכר שדה מחבירו בעשרה כורים חיטים ולקתה נותן לו מתוכה, היו חיטים יפות לא יאמר לו הריני לוקח לך מהשוק ונותן לך אלא נותן לו מתוכה^ע.

- י. כרבי ביבמות ס"ד ע"ב. והמ"מ והנ"י מוספים דאף אם נתארסה לשני ומת שם בגמ'. ומובא ברמ"א, ותליא אם מעיין גרים או מזלא גרים.
- כ. דוקא מתו והיינו מיתת עצמם, אבל לא בנהרג אחד מהם כ"כ הח"מ.
- ל. דלא מצאנו שנכפה על זה להוציא.
- מ. פ"י ומיד שהכיר בה רוצה לגרשה, אבל אם הכיר בה ורוצה לחיות איתה אף דהכיר אחרי הנישואין חייב לכתוב לה כתובה. כ"כ הח"מ.
- נ. רש"י פ"י דיבמות והר"ן ר"פ נערה.
- ס. תוס' שם.
- ע. ממשנה בב"מ ק"ו ע"ב ופירוש הדבר דאף שקיבלה ממנו בחכירות בסכום פירות ידוע אם מוציא השדה מעט או הרבה, אע"פ כן לא נסתלק מפירות קרקעו, ומאותן הפירות נותן לו הדבר הקצוב.

הגה: במד"א שלא שינה, אבל התנה לזרעה חיטים ויתן לו בחכירתו שעורים, וזרעה שעורים אינו נותן לו מתוכה אלא קונה לו מהשוק שעורים.^פ

א ב. חכר ממנו כרם בעשרה סלים ענבים והתליעו^צ או הפיגו טעמם ונתחמצו אחר שנבצרו, וכן העומרים שלקו אחר שנקצרו הרי זה נותן לו מתוכן. אבל אם חכר הכרם בעשרה כדים יין והחמיץ חייב ליתן לו יין טוב^ק.

עין משפט ז.ט. חר"מ סימן שבד פעיף א

א א. החוכר שדה מחבירו לזרעה שעורים לא יזרעה חיטים מפני שהחיטים מכחישות הקרקע יותר^ר. חכרה לזרעה חיטים יכול לזרעה שעורים. חכרה לקטנית לא יזרעה תבואה^ש. אבל לתבואה יזרעה קטנית.

הגה: וי"א בהיפך^ח תבואה לא יזרעה קטנית, לקטנית יזרעה תבואה.

א ב. בכבל וכיוצא בה חכרה לתבואה לא יזרעה קטנית^א, מפני ששם הקטנית מכחישה הקרקע יותר.

הגה: וי"א בהיפך שבכבל יכול לזרעה מה שירצה^ב.

הגה: וי"א דכל זה בחכירות אבל בקבלנות יכול לשנות^ג אפי' לדבר המכחיש

- פ. כ"כ הטור בשם רש"י בד"ה תבואה שם.
- צ. מגמ' שם מודה רב אשי, ופי' רש"י שם היינו התליעו.
- ק. כרב אשי שם, כיון דהענבים לא לקו, אלא משנעשה יין בחביותיו ובביתו לקה, אמרינן דמזלא גרם. מרש"י שם.
- ר. ממשנה בב"מ ק"ו ע"ב ודלא כרשב"ג.
- ש. כתב ה"ה דזו גירסת הרמב"ם בפ"ח משכירות הלכה ט' וכגירסת הרי"ף בגמ'.
- ת. כגירסת רש"י שם בדף ק"ו ע"ב ד"ה תבואה.
- א. מזה שהגמ' שם מתרצת הא לן והא להו בדף ק"ז ע"א, וכפי גירסת הרמב"ם.
- ב. כפי גירסת רש"י שם, ועיין בדרישה שכתב דאין הם חולקים במציאות.
- ג. שהרי זה נהנה בשינויו של זה, שהרי קבלנות בעל השדה מקבל שלישי או רביע ממה שקבעו בניהם.

יותר, ויש חולקין וסוברים ההיפך דבקבלנות אינו יכול לשנות ד אפי' לדבר שאינו מכחיש.

ד. דעת הרמב"ן בב"מ ק"ד ע"א וטעמו, שהרי זה אומר חטים אני רוצה וכן בשעורים לחטים, וסיים שכן עיקר.